

A Kúria dr. Németh Imre ügyvéd által képviselt a dr. Csuka Péter ügyvéd által képviselt ellen tartozás megfizetése iránt a Győri Városi Bíróság előtt G.20.415/2011 szám alatt megindított és másodfokon a Győri Törvényszék 2012. szeptember hó 4. napján meghozott 1.Gf.20.384/2012/4 számú ítéletével befejezett perében, a jogerős ítélet ellen, a felperes részéről 22. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, tárgyaláson kívül meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, a felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését pedig hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 27.500 (huszonhétezer-ötszáz) forint felülvizsgálati perköltséget.

A le nem rótt 483.600 (négy száznyolcvanhárom ezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes nemzetközi áru fuvarozási eseményhez kapcsolódó 17.564,37,- Euró árukár megtérítése iránt támasztott igényt az alperessel szemben. A felperes 2009. augusztus hó 3. napján nemzetközi viszonylatban történő áru fuvarozás keretében a rendeltetési helyen, Angliában, a címzett telephelyén tartózkodó személyeknek adta át az árut - a CMR fuvarlevél átvevői rovatának aláírása mellett. Az áru átvételét utóbb a címzett nem ismerte el. A megrendelő a részére ki nem szolgáltatott áru értéke megfizetését kérte a felperestől, aki azt nemzetközi áru fuvarozási biztosítójára, az alperesre kívánta áthárítani keresetében.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Védekezésében arra hivatkozott, hogy a felek között létrejött nemzetközi közúti áru fuvarozói felelősségbiztosítási szerződés (a továbbiakban: Szerződés) 4.1.g) pontja kizárja a kockázat viselését

a Szerződés 1.1.a) pontjában meghatározott téves kiszolgáltatásnak minősülő esetben. Az alperes kötelezettségvállalása csak a „Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló, Genfben, 1956. évi május hó 19. napján kelt egyezmény kihirdetéséről szóló 1971. évi 3. törvényerejű rendelet (továbbiakban: CMR Egyezmény) 17. cikk szerinti, közúton fuvarozott áruk teljes, vagy részleges elvesztésből, illetve megsérülésből eredő káresemény esetén állhat fenn. A felperes alkalmazottja tévesen, nem a címzettnek, illetve képviselőjének szolgáltatta ki az árut, így az alperes mentesül a felelősség alól, mivel nem az áru elvesztésének esete áll fenn.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította, és az alperes perköltségének megfizetésére kötelezte a felperest. A felperes alkalmazásában állt gépkocsivezető tanúvallomása alapján megállapította, hogy a felperes nem téves címzettnek, hanem a címzett cég telephelyén tartózkodó két személynek adta át az árut. Az elsőfokú ítélet indokolása alapján a felek szerződésének 1.2.2. pontja alapján az alperes kockázatviselése azonban csak az áru átvétele és kiszolgáltatása közötti időpontban bekövetkezett elvesztés és megsérülés esetén áll fent. A perbeli esetben az áru a címzett telephelyén átadásra került, így az 1.1.a pont alapján téves kiszolgáltatásnak az nem minősült. Annak pedig nem volt jelentősége az ügy elbírálása körében, hogy utóbb a címzett telephelyéről az áru eltűnt.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperest kötelezte a másodfokú perköltség megfizetésére. A másodfokú bíróság módosított indokolása alapján a Pp. 121. § (1) bekezdés c) pontja alapján a felperes kereseti tényállításaiból kellett a bíróságnak kiindulnia. Ennek alapján a felperes a megrendelt terméket leszállította a vevőnek, és csak utóbb derült az ki - a felperes kereseti tényállítása szerint -, hogy az áru átvevői nem a megrendelő alkalmazottjai voltak. A másodfokú bíróság értékelte továbbá a felperesi társaság eljáró alkalmazottjának tanúvallomását és a külföldi nyomozóhatóság határozatának megállapításait is. Mindezekből arra a következtetésre jutott, hogy a felperesi állítás szerint az áru kiszolgáltatása megtörtént.

A téves címzettnek történő kézbesítést a perben az ezt állító felperesnek kellett bizonyítania. Azonban a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a felperes ezen állításának igazolására nem került sor; azt jogerős határozat és egyéb bizonyíték sem állapította meg. Hivatkozott továbbá a másodfokú bíróság arra, hogy amennyiben a felperes bizonyította volna állítását a téves címzethez történő kiszolgáltatás körében, úgy a CMR Egyezmény 17. cikke és a Szerződés szerint kizárt kockázat állt volna fent a felek között létrejött szerződés 4.1.g) alpontjára és a szerződés 1.1.a) pontjára figyelemmel.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Az első- és másodfokú ítélet megváltoztatását és a felperesi kereseti kérelemnek történő helyt adását kérte. Felülvizsgálati kérelmében a jogszabálysértés alapját a Pp. 206. § (1) bekezdésében jelölte meg arra hivatkozással, hogy a bíróság a tényállást a bizonyítási eljárás folytán felmerült bizonyítékok nem megfelelő mérlegelésével, az iratok tartalmával ellentétesen állapította meg. Hivatkozott arra, hogy a felperes részéről eljáró sofőr vallomása alapján az állapítható meg, hogy a megrendelő székhelyén a megrendelő cég egyenruhájában lévő személyek részére szolgáltatotta ki az árut. Ezt követően az árut a megrendelő telephelyén ellopták, amely így bűncselekmény útján került ki a felperes birtokából. A felperes álláspontja szerint az áru kiszolgáltatása ebből következően nem történt meg, az a felperesnek fel nem róható okból, bűncselekmény miatt elveszett. Az ismeretlen tettesek által eltulajdonított árukár vonatkozásában a felek biztosítási szerződése az irányadó, amely alapján az alperes kockázatviselése fennáll a Ptk. 501. § alapján. Vitatta azon elsőfokú bírósági ítéleti megállapítást, hogy az alperes kockázatviselése az áru átadásával bezárult volna, továbbá utalt arra, hogy a másodfokú bíróság okszerűtlenül állapította meg, hogy az áru téves kiszolgáltatása történt meg.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában tartását kérte.

A felperes a rendkívüli perorvoslatát megalapozó jogsértést a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésében jelölte meg [Pp. 270. § (2) bekezdése]. Erre tekintettel a jogerős ítélet kizárólag ebben a keretben volt felülbírálható [Pp. 275. § (2) bekezdés]. Felülvizsgálati eljárásban sem bizonyítás felvételének [Pp. 275. § (1) bekezdés], sem a bizonyítékok felülmérlegelésének nincs helye (BH.2002.29). Nem állapítható meg a jogszabálysértés, ha a kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja, csak abban az esetben, ha a bíróság ítéletének a megállapított tényállása iratellenes, okszerűtlen, vagy logikai ellentmondást tartalmaz (BH.1998.401).

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A másodfokú bíróság a per eldöntéséhez szükséges mértékben feltárt és helyesen megállapított tényállás alapján, jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy az alperes kártérítési felelőssége nem áll fent. A másodfokú bíróság a tényállást a Pp. 206. § (1) bekezdésében írt szabad mérlegelési jogkörében eljárva a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapította meg, és bizonyítékokat a maguk összességében helytállóan értékelte az

alábbiak szerint.

A polgári magánjogviszony alanyai - perbeli önrendelkezési joguk alapján - szabadon dönthetnek arról, hogy a polgári perben érvényesített igényeiket milyen ténybeli alapon kívánják érvényesíteni. A Pp. 121. § (1) bekezdés c) pontja alapján a pert megindító keresetlevelében a felperesnek meg kell jelölnie azt a tárgyi jogot, amelynek sérelmét állítja, annak alapjául szolgáló tényállítást kell tennie, továbbá elő kell adnia tényállítása alapjául szolgáló bizonyítékait is. A kereset alapját erre tekintettel az érvényesített anyagi jog szabályai által meghatározott, joghatást kiváltó (jogi) tények alkotják. A bíróság a felek kérelmeihez, jognyilatkozataihoz és tényelőadásaihoz a Pp. 3. § (2) bekezdése alapján kötve van.

Erre tekintettel a másodfokú bíróság a fenti jogszabályhelyek alapján helyesen utalt arra, hogy a felperes kereseti tényállításaiból kellett kiindulni. A felperes következetes kereseti, majd perbeli tényállítása pedig az volt, hogy az árut sofőrje a címzett telephelyén adta át, az onnan kijövő személyeknek, és az így átadott áru utóbb eltulajdonításra került.

A bíróság a tényállás felderítésére a Pp. 3. § (5) bekezdése alapján szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot; a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján pedig a felek előadását a felmerült bizonyítékokkal együtt mérlegeli. A másodfokú bíróság - a felperes fenti előadásán túl - a rendelkezésre álló bizonyítékok körében értékelte a felperesi társaság autóvezetőjének tanúvallomását és az angliai nyomozó hatóság megszüntető határozatát.

A tárgyalási elve alapján a perbeli bizonyítékok rendelkezésre bocsátása a feleket, jelen perbeli esetben a felperest terhelte [Pp. 3. § (3) bekezdés]; és ebből következően a bizonyítatlanság következményei a perben a felperes terhére estek. A jogerős határozat ezen kógens eljárásjogi rendelkezések keretei között helytállóan értékelte a felperes egyoldalú tényelőadását és a bizonyítási eljárás során a felek által szolgáltatott egyéb bizonyítékokat. A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével jutott arra a következtetésre, hogy az áru kiszolgáltatást követő eltulajdonítása, illetve annak körülményei nem nyertek bizonyítást, annak alapjául szolgáló felperesi tényállítást jogerős határozat-, illetve egyéb bizonyíték sem támasztotta alá.

A Pp. 164. § (2) bekezdése második fordulata alapján mindkét fél egyező előadását a bíróság valónak fogadhatja el. Az alperes a per során nem vitatta, és a felperessel egyező tényelőadást tett - a bizonyítási eljárás eredményével konzisztensen - arról, hogy az áru

kiszolgáltatása a címzett telephelyén megtörtént. Erre tekintettel a jogerős határozat e tekintetben a felek egyező előadásának is megfelelt.

A logika szabályainak ugyancsak megfelelt a jogerős határozat azon következtetése, hogy az áru rendeltetési helyre érkezése után, a címzett telephelyén, az ott dolgozóknak a CMR fuvarokmány aláírása mellett, önként átadott áru kiszolgáltatottnak minősül. Ugyanis nem minősíthető az áru elvesztésének az olyan szándékos vagy gondatlan magatartás, amely a rendeltetési helyre érkezése után, a címzettnek vélt személy részére történő önkéntes átadásában nyilatkozik meg.

A CMR Egyezmény 13. cikk 1. pontja alapján a címzett jogosult a fuvarozótól kérni, miután az áru a kiszolgáltatásra kijelölt helyre megérkezett, hogy részére az árut - átvételi elismervény ellenében - szolgáltatassa ki. Ha megállapították az áru elvesztését, a címzett jogosult a fuvarozási szerződésből eredő jogait a fuvarozóval szemben saját nevében érvényesíteni. A rendelkezésből következik, hogy az áru elvesztésének megállapítása a kiszolgáltatás akadály. Az áru elvesztése a fuvarozó felelőségét érdemben érintően csak a kiszolgáltatást megelőzően történhet. A CMR Egyezmény 15. cikk 1. pontja alapján pedig, ha bármilyen okból kiszolgáltatási akadály merül fel, akkor a fuvarozó a feladó utasítását lett volna köteles kérni. Erre vonatkozó perbeli adat azonban nem merült fel. A Szerződés 3.1. pontja alapján az alperesi biztosító kockázatvállalása a CMR Egyezmény szerint, a kiszolgáltatásra kijelölt helyen az áru címzettnek történő átadásig tart. Mindezek alapján - az ellenkező felperesi bizonyítás hiányában - okszerűen következtetett a másodfokú bíróság arra, hogy nem téves címezett részére történt a kiszolgáltatás, és az alperes kockázatviselése nem áll fenn.

A felperes felülvizsgálati kérelemben állítottakkal szemben a másodfokú bíróság nem tett olyan megállapítást, hogy téves címezett részére történt kiszolgáltatás. A másodfokú határozat kifejezetten elvi lehetőségként utalt csak arra - helytállóan, hogy amennyiben a felperesnek az áru téves kiszolgáltatása körében tett tényállítása bizonyításra került volna, úgy a téves címezettnek történő kézbesítés folytán az alperes kártérítési felelősségének megállapítása a szerződés rendelkezései alapján kizárt lett volna.

A kifejtettek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. Ezért a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. §-ának (1) bekezdése értelmében köteles volt az alperes ügyvédi képviselőjével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §

(2), (5) és (6) bekezdései alapján megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére; továbbá a Pp. 270. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint a felperes köteles az illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati illetéket az államnak megtéríteni.

Budapest, 2013. május 6.

Dr. Molnár Ambrus sk. a tanács elnöke, Dr. Virág Csaba sk. előadó
bíró, Dr. Szűcs József sk. bíró

A kiadmány hitelélül:

AM

írnok